Ovzduší nezná hranic, státy musí spolupracovat a zpřísnit normy

24.11.2022 - | Ministerstvo životního prostředí ČR

V Praze dnes proběhla důležitá konference českého předsednictví o ochraně ovzduší a jeho budoucích výzvách. Odborníci z celé Evropy diskutovali o tom, jak efektivně zlepšit kvalitu ovzduší a snížit dopady znečištění pro zdraví člověka.

Ochrana ovzduší je jednou z priorit českého předsednictví v Radě EU. Vzduch, který dýcháme, a vše, co obsahuje, se dostává až do nitra lidského těla a přímo tak působí na zdraví člověka. V Evropě je znečištěný vzduch stále příčinou předčasných úmrtí stovek tisíc lidí, další kvůli tomu trpí nemocemi dýchacích cest, cévního systému i dalších orgánů.

„Ochrana ovzduší dopadá na životy každého z nás nejen v naší zemi, EU ale na celém světě. Ovzduší nezná hranic, a proto je důležité, že jsme mohli dnes společně mluvit o návrhu Evropské komise o přísnějších limitech pro jednotlivé znečišťující látky a lepším monitoringu kvality ovzduší tak, abychom dokázaly realizovat efektivní kroky ve prospěch zdraví občanů," řekl na konferenci ministr životního prostředí Marian Jurečka.

Účastníci konference se shodli, že opatření EU přinesly významné zlepšení kvality ovzduší, je ale nutné pokračovat a učinit více. Světová zdravotnická organizace vydává periodicky doporučení o maximální míře znečištění ovzduší z hlediska zdravotních dopadů na člověka.

„Není možné dosáhnout těchto norem kvality ovzduší bez přijetí opatření v oblasti energetiky, urychlení přechodu na obnovitelné zdroje energie a co nejrychlejšího omezení využívání fosilních paliv. To bude vyžadovat řadu změn v organizaci života ve městech, veřejné dopravě, energetické účinnosti budov, průmyslu a samozřejmě také změny na úrovni jednotlivců. Je to nutné, abychom chránili naše zdraví a předcházeli nemocem. Náklady, které s tím budou spojené jsou investicí do našeho zdraví," řekla Maria Neira, ředitelka odboru veřejného zdraví a životního prostředí Světové zdravotnické organizace (WHO).

V České republice se od pádu komunistického režimu, kdy zde byla kvalita ovzduší jedna z nejhorších na světě, již podařilo mnohé zlepšit. V 90. letech byly zavedeny emisní limity, které si vynutily odsíření elektráren, významné prostředky byly také investovány do plynofikace bytového sektoru. Následovaly další investice do ekologizace průmyslu a rozvoje hromadné dopravy.

Dnes je největším zdrojem škodlivých látek ve vzduchu v ČR (prachových částic PM10 i PM2,5 a benzo[a]pyrenu) lokální vytápění domácností pevnými palivy, zatímco vliv dopravy a průmyslových zařízení je spíše doplňkový či lokální. Ministerstvo životního prostředí proto připravilo dotační programy zaměřené na snížení energetické náročnosti budov (Nová zelená úsporám) a investice do čistých technologií pro vytápění (Kotlíkové dotace), což má přispět k čistšímu ovzduší.

Na konferenci se také poprvé diskutovalo o novém návrhu revize směrnice EU o kvalitě vnějšího ovzduší s přísnějšími normami kvality ovzduší, který byl zveřejněn v říjnu. Předpis má EU posunout blíže právě k doporučeným hodnotám WHO, které jsou stanoveny pro vnější ovzduší.

Kromě toho opakovaně zaznělo, že je nutné k evropské diskusi o čistším vzduchu přizvat také státy mimo EU, neboť ovzduší nezná hranic a znečištění se přenáší na velké vzdálenosti mezi státy. Konference se proto účastní také zástupci zemí východní Evropy. Ministerstvo životního prostředí

pro ně navíc včera upořádalo seminář zaměřený na nástroje k omezování přeshraničního znečištění ovzduší. Smyslem bylo sdílení zkušeností z implementace opatření ke zlepšení kvality ovzduší na základě Úmluvy o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států (CLRTAP).

Kromě toho opakovaně zaznělo, že je nutné k evropské diskusi o čistším vzduchu přizvat také státy mimo EU, neboť ovzduší nezná hranic a znečištění se přenáší na velké vzdálenosti mezi státy. Konference se proto účastní také zástupci zemí východní Evropy. Ministerstvo životního prostředí pro ně navíc včera upořádalo seminář zaměřený na nástroje k omezování přeshraničního znečištění ovzduší. Smyslem bylo sdílení zkušeností z implementace opatření ke zlepšení kvality ovzduší na základě Úmluvy o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států (CLRTAP).

https://www.mzp.cz/cz/news_20221124_Expert_v_Praze_Ovzdusi_nezna_hranic_staty_musi_spolupracovat_a_zprisnit_normy